

СЛОВО на Втория ден на Пасха

Произнесено в руската църква "Св. Николай", гр. София, 1/14.IV.1947 г.

За плодовете от Христовото Възкресение и за главния от тях - благодатта на Светия Дух, придобиването на която е цел на християнския живот

Христос възкръсна от мъртвите,
като със смърт потъпка смъртта и на тия,
които са в гробовете, живот дарува.

(Тропар на празника)

ЕТО думите на пасхалния тропар, които ние така често чуваме в дните на празника Св. Пасха. Този тропар е твърде кратък, но съдържанието му има за нас голямо спасително значение.

Тук се говори за победата на Господа над смъртта чрез Неговото славно Възкресение. Той допуснал смъртта да се докосне до Неговата пресвета плът, допуснал е Сам да умре, но с цел чрез Своето Възкресение да потъпка смъртта и да дарува велики плодове на човешкия род.

Първият от тези плодове е, че Неговото пречисто тяло, което Той заимствувал от утробата на Своята Пренепорочна Майка, след Възкресението станало всецяло духовно - Господ се явявал на Своите ученици при затворени врати (вж. Йоан. 20:19-26). Заедно с това Христовото тяло станало прославлено, особено след Възнесението, когато Господ с тялото Си седнал отдясно на Бога Отца. В своята книга "Точно изложение на Православната вяра" св. Йоан Дамаскин казва, че плътта на Христа след Неговото Възнесение се приобщила навеки към Божественото блаженство и слава - на нея се покланят св. ангели и я прославят. В каква Божествена слава пребъдва тялото на Христа, за това свидетелствува явяването на Господа, с което Той удостоил св. Йоан Богослов на о-в Патмос, преди да му дарува Своето откровение за съдбините на света. Лицето на Христа сияело, както слънце сияе в силата си. Великият апостол не могъл да понесе тази Божествена слава и паднал като мъртъв в нозете на Христа (вж. Откр. 1:16-17). За тази слава на Господа свидетелствува и Неговото явяване на преп. Серафим Саровски по време на литургията на Велики четвъртък. При това видение Божият угодник не могъл да се помръдне от мястото си и два часа останал в олтара неподвижен, изпитвайки в сърцето си райско блаженство.

Но има и друг плод от Христовото Възкресение. Щом тялото, в което се облякъл Господ, пребъдва в такава слава, то и нашите тела, след като се съединят с душите ни в деня на Всеобщото възкресение на мъртвите, също са

призвани по силата на Христовото Възкресение да получат велика и неизказана божествена слава. Защото Христос възкръсна от мъртвите и за умрелите стана начатък (1 Кор. 15:20). Не може да се опише с думи тази слава, или това райско блаженство, което ще се открие за нас след Възкресението на мъртвите и Страшния Христов съд. Желаяйки да разкрие цялата сила на тази слава, св. ап. Павел е могъл само да каже: Странанията на сегашното време не са нищо в сравнение с оная слава, която ще се яви в нас (Рим. 8:18).

А св. Йоан Богослов, имайки предвид нашата бъдеща прослава и блаженството, към което сме призвани от Бога, казва: Възлюбени, сега сме чеда Божии; но още не е станало ясно какво ще бъдем. Знаем само, че кога стане явно, ще бъдем подобни Нему, защото ще Го видим, както си е (1 Йоан 3:2). С тези думи любимият ученик на Господа свидетелствува, че нашата бъдеща слава, нашето бъдещо блаженство сега са непостижими за човешкия ум. Но в същото време великият апостол показва, че тази наша слава, това блаженство ще се състоят в съзерцаването на нашия истинен Бог, Господа Иисуса Христа, в Неговата същност: защото под думите ще Го видим, както си е, се разбира, че ще го видим не само в Неговата човешка, но и в Неговата Божествена същност. А сега ние не можем да постигнем Божиите свойства и техните проявления в нашия живот. Затова и св. ап. Павел казва: О, каква бездна богатство, премъдрост и знание у Бога! Колко са непостижими Неговите съдби и неизследвани Неговите пътища! (Рим. 11:33). Тогава обаче - след Всеобщото възкресение - ние ще видим Бога в самата Му същност. И ако от съзерцанието на Христа в Неговото прославено тяло светците са изпитвали такова неизказано блаженство, то колко по-голямо ще бъде нашето блаженство, когато видим Христа в Неговата Божествена същност! Още повече, че в това съзерцание, в това блаженство и слава ще участвуват и нашите възкресени тела.

Но има и трети плод на Христовото възкресение. Колко е дивно Божието милосърдие! Още сега, още в земния си живот светците отчасти се приобщават към своята бъдеща слава. Тази благодатна слава прониква цялото им същество и даже просветлява телата им. Затова телата на светците стават духоносни и дори преодоляват физическите закони. От жизнеописанието на преп. Мария Египетска знаем, че тя преминала р. Йордан, ходейки по водата като по сухо. А когато се помолила за целия свят в присъствието на преп. Зосима, тя се издигнала над земята. Така, издигнат във въздуха, се е молел и преп. Серафим Саровски преди да изцели болния юноша.

Но най-поразителната проява на благодатната слава на светците била божествената светлина, с която те били проникнати и чието сияние нерядко съзерцавали и благочестивите люде. Тази светлина на Божиите угодници пропъждала демоните надалече от тях, предпазвала ги от вражеските козни и била целителна и отрадна за боледуващите. В житието на св. Амвросий Медиолански се разказва за един бесноват юноша, когото водели при

светителя, за да го излекува. Още по пътя за Медиолан бесът оставил момчето, защото благодатната светлина на великия Божий угодник започнала да опалва демона, който живеел в отрока, и той избягал от своята жертва.

В Северна Америка има град наречен Чарлзстон, където се намира храм, посветен на сатаната. Един православен свещеник, служещ в руската епархия в Северна Америка, ми разказа, че веднъж трябвало да отиде по работа в този град. И ето че на 50-тия километър от Чарлзстон той внезапно почувствувал в душата си страшна мъка, която постепенно се усилвала с приближаването му към града. А когато влязъл в самия град, той вече не можел да я понесе и побързал да си замине оттам. И щом напуснал Чарлзстон, скръбта в сърцето на свещеника започнала да отслабва, а на 50-тия километър съвсем изчезнала.

По такъв начин, както от демоните се носи надалеч гибелна, убиваща душата и тялото адска скръб, така от светците се лее надалеч целителна и животворна за хората благодатна светлина, която е извор на велика радост и слава, както за душите, така и за телата им.

Какъв спасителен извод следва от всичко, което казахме за плодовете на Христовото Възкресение? Ако плътта на Христа, съединена навеки с Божеството на нашия Господ, е прославена така на небето и царува отдясно на Бога Отца; ако и нашите тела са призвани от Бога към неизказана небесна слава и към велико блаженство след съединяването им с нашите души при всеобщото възкресение на мъртвите; ако и сега телата на светците стават чрез благодатта на Светия Дух така духоносни и прославени, то ние сме длъжни да пазим нашите тела в пълна чистота и святост. Нека винаги помним думите на ап. Павел от Първото му послание до солуняни: Тази е волята Божия: да бъдете осветени, да се въздържате от блудство, всеки от вас да умее да запазва своя съсъд в святост и чест, а не в похотна страст... Защото Бог не ни призва към нечистота, но към святост (1 Сол. 4: 3-5, 7).

Да ни помогне Бог, заради Своето Възкресение, да придобием такова целомъдрие. И то ще стане наше достойние, ако винаги бъде придружавано от смирение и любов. Без това нашата чистота не ще надмине целомъдрието на езичниците, които могат да се издигнат само до мъчително и външно въздържание от порока. У тях обаче няма вътрешна, целомъдрена чистота на помислите и чувствата, която е мерило за степента на нравственото ни съвършенство. Такова истинско целомъдрие е присъщо само на православните, и то на онези от тях, в които действа вътрешната възраждаща благодат, възгрявана в тях именно чрез смирението и любовта. Нека винаги да се проявява в нас силата на Христовото Възкресение с всички негови плодове и винаги да се осъществяват в нашия живот словата на Христа". И тъй, бъдете съвършени, както е съвършен Небесният ваш Отец (Мат. 5:48). Амин.